

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: JOSEP M.ª VALLS

DIRECTOR DELS SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

PROPIETARI AGRICULTOR

COL·LABORADORS

Srs. Professors dels Serveis Tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya

Senyors Professors de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona

Director i Professors de la Reial Escola d'Avicultura d'Arenys de Mar

Estacions Enològiques de Catalunya

Enginyers agrònoms i agrícoles i nombrosos propietaris agricultors

SECRETARI: JOSEP M.^a DE CUADRAS

SUMARI

Vers l'organització agrària, per *Josep M.ª Valls*. — Poda de l'olivera, per *P. J. Cassallo*. — Una indústria ruïnosa, per *M. Rosell i Vilà*. — La poda del presseguer, per *Vicents Nubiola*. — Instal·lacions mecàniques per a regar, per *Carles Pi i Suñer*. — L'ametller a Mallorca, per *Joan Salom*. — Informació. — Informació vitícola. — Consultori. — Els mercats de Catalunya.

SUMARI PEL NOMBRE VINENT

Entre altres articles, contindrà: La qüestió de les subsistències, per *Josep M.ª Valls*. — Una indústria ruïnosa, per *M. Rosell i Vilà*. — Les instal·lacions mecàniques per a regar: Bombes centrífugues, per *Carles Pi i Suñer*. — Plantació i adob de la patata, per *P. J. Cassallo*. — L'ametller a Mallorca, per *Joan Salom*.

FORA TEXT

El castell de Santa Florentina (Canet de Mar)

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

JOAN PONS VIDAL

Productes "PEÑARROYA"

Sulfat de coure

garantit amb una puresa
de 98/99 %

Sulfat d'amoniac

Sulfat de ferro

Sulfat de potassa

Superfosfats

Nitrat de sosa

Sofres

Adobs compostos

De venda en els dipòsits,
sucursals i principals magatzems
d'Adobs.

Dipòsit central per a Catalunya:

Escudellers, 89, i Gignàs, 2. Telèfon A. 5040 : BARCELONA

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

Fertilitzador Radiactiu H. B. C.

que és un poderós estimulants
de la vegetació que augmenta
les collites considerablement

Agència general per a Espanya del FERTILITZADOR RADIACTIU H. B. C., Bruch, núm. 42 : Barcelona. — De venda en les principals cases d'adobs d'Espanya.

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 7** - Fora: **Pessetes 9** Número solt: **Pessetes 0'30**

Vers l'organització agrària

UN LLIBRE INTERESSANT

«CELLERS COOPERATIUS DE PRODUCCIÓ I VENDA»

per ISIDRE CAMPLLONCH

DE l'autor d'aquest llibre se'n pot fer el millor elogi: és un home modest. Parlant un dia amb persona que durant molts anys ha conviscut amb En Campllonch, em deia: Sab com a cent i sempre es creu haver d'aturar-se a l'u...

He llegit tota l'obra, obra que justament fou premiada per la Diputació de Barcelona. En les seves planes he assaborit el gust que voldria tinguessin tots els llibres que van a la nostra pagesia. Un llibre de dades; uns números viscuts i, sobre tot, paraules clares, ben clares, fins per alguns potser massa clares.

I com els elogis a l'autor els fa tothom cada dia, tot aconsellant a quants s'interessen per la nostra organització agrícola que no s'oblidin de procurar-se l'obra i de llegir-la ben aviat i meditar-la, no puc resistir la temptació de reproduir-ne aquí alguns troços. El pròleg, per la seva senzillesa. Les aventatges de la cooperació en viticultura, pel seu esperit. Un capítol que destina a l'estudi de les premses contínues, per la seva gallardia.

Mes, vos queda un punt a fer, amic Campllonch: i és aplicar arreu de Catalunya ço que tan bé haveu descrit en la vostra obra, i haureu fet donar un pas gegantí a l'organització agrària de nostra terra.

JOSEP M.ª VALLS

Al lector. — A l'enterar-nos del Concurs obert per la Excm. Diputació Provincial de Barcelona per a premiar el millor treball sobre «Cooperació agrícola. Cellers cooperatius», vàrem creure ésser oportuna ocasió per a llançar al públic nostres impressions sobre el moviment cooperatiu vitícola de nostra terra.

Teníem de temps recollides moltes notes sobre cellers cooperatius de nostra terra i de l'estranger, i durant alguns anys havíem viscut la

vida cooperativa d'un de nostres primers cellers, el del Sindicat Agrícola del Vendrell. ¿Ens donava això dret a escriure un llibre sobre cooperatives de vinificació? ¿N'hi havia prou amb haver treballat en un celler cooperatiu, amb haver seguit d'aprop l'actuació d'altres cooperatives i amb haver-les estudiades en el llibre, en la revista i en la pràctica, per a posar-nos a escriure sobre matèria tan delicada?

Els agricultors catalans tenim el defecte d'ésser un bon xic incommunicatius; el poc que sabem ens ho reservem, o, tot el més, passa a ésser del domini d'un cercle reduït de veïns o d'amics. Si poguéssim acoblar y ordenar tot ço que l'esperit analític i experimentador dels viticultors de nostra terra ha inquirit sobre la vinya i el vi, segurament que en podríem construir un veritable llibre de ciència pràctica. Som refractaris a la publicitat; ens resistim a escriure, sia per por de no saber expressar-nos, sia per por de dir vulgaritats i de repetir coses que es conceptüen massa sabudes. Nosaltres mateixos hem sentit aquesta temença en posar-nos a la tasca d'escriure sobre cooperació agrícola. Mes, per fi, nostre esperit es rebel·là contra aquest encongiment i sol·licitàrem, tal vegada massa atrevits, el premi ofert per la Excm. Diputació.

I es donà el cas, per nosaltres inesperat, d'ésser-nos concedit el primer premi. Si teníem dret o no a escriure sobre cellers cooperatius, fou, doncs, el Jurat qualificador qui ho decidí.

Nostra primera intenció fou donar a aquesta obra un caràcter exclusivament enotècnic, desenrotllant amb tota amplitut ço que és objecte dels capítols VI al X, terminant amb l'estudi d'un projecte de celler cooperatiu ideal; això hauria estat més en harmonia amb nostra professió i aficions. Una consideració ens en feu desdir: la de suposar que en obrir la Excm. Diputació aquest Concurs es proposava essencialment premiar un treball que servís per a revifar l'esperit d'associació entre els agricultors, viticultors especialment, en el que se'ls donessin a l'ensem els principals elements en els quals poguessin fonamentar la organització i funcionament de noves cooperatives.

Posats en aquest terren, hem procurat donar una extensió considerable als capítols que tracten de la necessitat de la cooperació i de ses aventatges, posant de relleu tot allò que, a nostre judici, més podia convèncer els agricultors, defugint vantar-nos d'una erudició que no posseïm i deixant de banda disquisicions de caràcter econòmic i filosòfic, que, si per una part en res haurien de pesar en l'ànim del senzill viticultor, per altra ens haurien fet caure en pecat de pedanteria. Una exposició de les formes de la cooperació, successivament eliminatòria, fins arribar a la cooperativa de vinificació, constitueix un altre capítol. Finalment, arribem a l'estudi detallat dels cellers cooperatius en tots sos aspectes, detenint-nos especialment en la enotècnia

aplicada a la organització i funcionament d'aquells. Un estudi comparatiu entre els cellers de França i els de nostra terra, acompanyat d'algunes notes monogràfiques i unes obligades conclusions, tanca aquest treball.

El llibre que oferim al públic no representa un estudi perfecte de les cooperatives de vinificació. Particularment no ha estat escrit per als tècnics de la cooperació: aquests hi trobarien moltes llacunes a omplir. Ens dirigim únicament al gran públic vitivinicultor, amb el fi de que tingui a mà, per primera vegada en nostra terra, un llibre que li serveixi d'orientació per a organitzar noyes cooperatives. Fins avui, sols s'havien publicat treballs isolats, que si bé eren de gran valor per a arribar a la constitució social d'aquestes entitats, estaven mancats d'instruccions per a resoldre la qüestió industrial; creiem que nostre llibre, a l'abarcар els dos aspectes, haurà vingut a omplir aquest buit.

Per a ajudar-nos en la tasca hem intercalat un bon aplec de làmines en el text; moltes d'elles apareixen borroses i mancades de gust artístic; el lector ens ho perdonarà, car no som professionals de la fotografia ni del dibuix. Amb les làmines que s'acompanyen no ens hem proposat res més que ajudar a la comprensió de les matèries que es tracten.

ISIDRE CAMPLLONCH

(Seguirà)

Poda de l'olivera

II

Les oliveres que, com ja hem dit, tenen a la província de Lleida la forma indicada per la figura n.º 1, no estan prou ventilades en el seu interior, on tampoc penetra la lluna i el sol; en elles no es reparaix amb igualtat la sàba per totes les branques, puix troba el camí més fàcil en la que ocupa la posició vertical sobre del tronc, branca que creixerà amb més vigor que les inclinades, essent així que deuria fomentar-se el desenrotllo d'aquestes darreres, per ésser elles les que porten les branquetes més fructíferes.

En la poda d'aquestes oliveres creiem necessari fer la modificació que es representa en la figura n.º 2, a fi de que quedín tal com s'indica en ella.

Aquestes són, a Catalunya, les formes que generalment presenten les oliveres; i del que diem se'n dedueix fàcilment que som partidaris convençuts de què la forma, el port que deu adoptar-se en les oliveres és el de vas buit en el seu interior, procurant sempre que les vagues prenguin gran desenrotllo.

En tractar de les oliveres de les províncies de Girona i de Lleida hem indicat la poda de regeneració, que serà precis practicar en aquests arbres per a portar-los a la forma que aconsellem; però, com que a l'efectuar aquesta poda s'han de tallar branques grosses, produint-se, naturalment, grans ferides que cicatritzen malament, amb el fi d'evitar que es constitueixin en portes d'entrada a l'arbre de la podridura i en hostatge de tota mena d'insectes, aconsellem embadurnar les ferides de les branques grosses amb el següent ungüent, el qual, per la seva fàcil preparació, pot fer-se'l qualsevol a casa. Es prenen:

250	grams	de	cera
250	»	»	pega
250	»	»	reïna

Barrejats aquests ingredients amb quantitat suficient de seü, es posa al foc, en un pot de llauna qualsevol, i en ésser ben fos, s'afegeixen 150 grams de nimi; remenant-ho fort.

Aquest màstic, que és el que usava Mr. Suredoct, s'endureix a la temperatura ordinària, per qual motiu serà precis escalfar-lo abans del seu ús, i serà convenient emprar-lo cada tarda al final de tot el treball del dia.

En la poda ordinària, la racional, no hi haurà mai necessitat d'empregar cap mica de màstic, puix totes les branquetes que es tallin cediran a unes tisores o ganivet; ço és, tallar cada any aquelles branquetes que són inútils, per no haver-les de tallar després en ésser ja grosses.

El bon podador d'oliveres ha de conèixer les causes i fonaments de tot quant es refereix a aquesta difícil operació cultural, i per a facilitar-li això, resumirem aquí, concretant-los en deu preceptes o lleis, els fonaments de la poda de l'olivera. Veieu-los:

1.er L'olivera solament fructifica en les branques de dos anys, ço és, que els brots apareguts l'any 1917 seran els que produiran olives l'any 1918. Es una pràctica viciosa que deu desterrar-se la de collir les olives maltractant l'arbre i destruint els brots de l'any que són els que al següent han de fructificar.

2.^{on} Els brots i branques verticals són estèrils.

3.er Les branques inclinades i horitzontals són les que porten el fruit.

4.^{rt} La prosperitat d'aquestes branques fructíferes, així com la dels borrons laterals, s'obté suprimint les branques verticals i els brots terminals, els quals creixen generalment amb més vigor a costes de les primeres, que són les úniques que interessa conservar.

5.^{nt} Les branques velles no donen fruit, ni tampoc les que estan en decadència, per més que floreixin.

6.e Les flors que durant la major part de l'any no estan disposades al sol, no arriben a convertir-se en fruit.

7.e Les oliveres de copa espessa no solen fructificar més que en la part exterior.

8.e En canvi, les de copa buida ofereixen fruit a fora i a dintre.

9.e Quan la planta té un gran nombre de branques amb fruit, aquest resulta petit i poc productor d'oli. Llavors la collita és bianyal perquè un excés de branques fructíferes agota l'arbre.

10.e El port de les oliveres dependeix de la varietat i de la classe de terreny; però la seva altura mai no passarà gaire de la meitat de la distància entre arbre i arbre. Quan les oliveres vegetin en terres fèrtils, podran deixar-se més carregades de branques fructíferes que en aquelles que viuen en terres mitjanes, i aquestes més que en els de les pobres.

Aquests preceptes o lleis constitueixen els fonaments de la poda racional de l'olivera, els quals han d'ésser coneguts de tots els podadors, a fi de que, oblidant velles rutines, preparin els arbres de manera a obligar-los a donar les abundants produccions que s'obtenen de les oliveres, quan aquestes estan ben podades, conreuades i adobades.

No vui acabar aquestes ratlles sobre la poda de l'olivera sens parlar de la seva influència sobre algunes malalties, principalment el corc, que tants mals produeix en els oliverars d'algunes comarques. Quan les oliveres són atacades per aquest insecte, s'observen en elles gran nombre de brots dessecats i morts.

El coleòpter *Phleotribus olæ*, productor d'aquests atacs, és un petit insecte de uns dos mil·límetres de llarg; el seu cos és negre i pelós. Té varies generacions anyals i les femelles posen els ous obrint forats en els punts d'inserció de les branquetes, en qual lloc obre primer una petita galeria en el sentit longitudinal del brot, engrandint-la després amb altres perpendiculars a ella. En aquesta feina s'ajuden mascle i femella; el mascle mor i el seu cadàver serveix de tapadora, cobrint el forat.

En podar les oliveres es tallen sempre aquestes branquetes seques, moltes de les quals porten en son interior ous de *Phleotribus*; aquests ous s'avivaran a la primavera, naixent les larves que viuen en la fusta seca, fins que passant per ninfes es transformen en insectes perfets, els quals continuen l'obra destructora de sos avant-passats.

Doncs és precís, quan es presenti aquest insecte en nostres oliveres, efectuar:

1.er Una poda de totes les branquetes seques, en els mesos de febrer i març, puix deixant-les a l'arbre, l'insecte apareixeria a la primavera en major nombre.

2.^{on} Immediatament després de podats els arbres, cremar absolutament tota la llenya sens deixar res en terra de l'oliverar.

3.er Si es vol aprofitar la llenya de la poda per a cremar-la

a casa, és precis fer-ho abans de que arribi la primavera, car en cas contrari s'avivarien els ous, les larves es transformarien en insectes, els quals es traslladarien a les oliveres properes per a continuar en elles son cicle biològic i sos atacs.

Segurament serà degut a aqueixa causa que els atacs del corc siguin més intensos en els oliverars propers al vol de les poblacions.

P. J. CASALLO

Una indústria ruïnosa

II

LA VAQUERIA D'ARA I LA VAQUERIA ABANS DE LA GUERRA COMPARACIONS

DÈIEM en l'article anterior, que el vaquer del Vallès produïa la llet a 62 cèntims el litre. Però aquest preu no és més que el cost de producció; i, com que tot industrial té dret a una ganància, es podria assenyalar, com a interès mínim del capital empleat, el doble de l'interès que produeix el paper, o sigui un 8 per 100. Sumant l'import d'aquest interès a les despeses d'explotació, menys les quantitats que s'han cobrat pels fems i els vedells, resulta que el preu del litre de llet hauria d'ésser 65 cèntims.

Abans de la guerra, el litre de llet amb prou feines costava 27 cèntims de produir, i llavors precisament la indústria vaquera era flòrida, mentre que ara es realitza amb un tant per 100 de pèrdua molt crescut.

El vaquer de sis anys enrera usava els mateixos mètodes d'explotació actuals; i, no obstant, la vaqueria d'avui és un menja-capital; la vaqueria d'abans era una productora de capital. A quasi tots els vaquers els ha passat el mateix: començaven en petit, amb dues o tres vaques, i al cap d'alguns anys es trobaven amos d'un ramat important i amb uns quants cents duros arreconats. De dos anys a aquesta part, ha succeït al revés: l'estable s'ha anat despoblant, i la bûtxaca ha rajat contínuament. Per això dèiem que la vaqueria, avui, és una menjadora de capital.

Per saber els resultats que ara fa cinc o sis anys donava la indústria vaquera, practicant-se en la mateixa forma que es realitza ara, no ens cal altra cosa que substituir les xifres dels elements constitutius, fent-les precedir d'unes lleugeres observacions.

Les vaques, terme mig, produïen anualment 3,650 litres de llet. Llur preu podia considerar-se enrassadament a 800 pessetes. Els jornals dels vaquers eren a 4 pessetes. La palla o altra matèria per a jaç a 5 pessetes els 100 quilos. Els aliments, molts d'ells, més de la

meitat més barats. En canvi, dels vedells i vedelles enrassadament se'n treia 50 pessetes, i dels fems, la palla per a jaç i el lloguer del local.

Així, doncs, podem ja fer els comptes :

Capital 8,000 pesetes

ENTRADES

	Pessetes
7 vedells, a 57 pessetes un.	350
Valor dels fems	510
Total d'ingressos	<u>860</u>

SORTIDES

	Pessetes
Interès del capital al 4 per 100	320
Amortització.	666'66
Mortalitat	400
Jornals	1,460
Lloguer	150
Palla per a jaç.	360
Transport	730
Alimentació.	<u>6 624'75</u>
Despeses totals	10,711'41
Ingressos	<u>860</u>
Cost total de producció.	<u>9,851'41</u>

En aquestes condicions, el litre de llet sortia a 27 cèntims ($9,851 \times 3,650$). La llet essent venuda a 30 cèntims, restava un marge de benefici de 3 cèntims per litre.

Així, el capital esmerçat en aquesta mena d'explotacions donava un interès de 14 per 100; i, si s'hi afegeix el 4 per 100 que s'havia consignat, llavors l'interès real era el 18. Però, si és té en compte que la majoria de vaquers són al mateix temps pagesos, és a dir, que es produïen bona part d'aliments, llavors l'interès era molt més crescut.

Si la vaqueria no hagués donat un benefici crescut, poc s'explicaria el fet que en menys d'una vintena d'anys els voltants de Barcelona s'haguessin convertit en una immensa granja; que més d'un poble que no comptava amb mitja dotzena de vaques n'hagués arribat a tenir un parell de centes.

Ara, de persistir les causes que fan de la vaqueria una indústria ruïnosa, el despoblament dels estables ben aviat serà un fet. I, la culpa d'això, essent de tots, fóra ben injust carregar-la únicament al vaquer.

Cert que la transformació del guany en pèrdua en la indústria vaquera no ha estat feta tan ràpidament que no hi hagués ocasió que cap vaquer se n'adonés. Hi ha hagut temporades de molts mesos durant les quals el negoci no produïa cap interès, en què les despeses de la producció s'anivellaven amb els ingressos.

I d'això podien adonar-se'n els vaquers que portaven una llibreta de comptes; però, quants n'hi havia que la portessin? Quants n'hi ha que la portin?

En adonar-se que el negoci no rendia cap benefici (i ja abans d'arribar a aquest extrem), els vaquers havien de posar immediatament en pràctica el que la raó aconsellés, sense voler arribar mai al capdavall, on ara els ha portat llur desídia.

Als vaquers els ha perdut l'ésser massa bona gent, és a dir, de fàcil acontentar. Si ells haguessin estat ambiciosos; si, el negoci donant-los el 18 o el 25 per 100, haguessin provat d'arribar al 35 i al 40, o a més, preocupant-se de confeccionar racions més barates, de tenir un mercat o centre productor de vaques a Catalunya mateix, de participar del guany que el comerciant feia, no solament el que comprava la llet, sinó el que li venia els farratges i altres matèries, mai hauria arribat a haver de confessar i sofrir les conseqüències de realitzar un negoci amb un 50 per 100 de pèrdua.

Si el vaquer hagués comptat durant el llarg espai en què el cost de producció per litre de llet ha anat pujant de 27 a 62 cèntims, s'hauria anat prevenint, i hauria vist que els preus dels aliments eren sobretot el que feia la producció cara. En efecte, la ració anual de l'any 1913 importa 6,624'75 pessetes, que, repartides per a una producció de 36,500 litres, donen el preu de 18 cèntims per litre, mentre que actualment, la ració costant 14,370 pessetes, el litre de llet costa 48 cèntims. Els altres elements de l'explotació vaquera, és a dir, tots els que s'han comptat, menys l'alimentació, importen respectivament 3,226'66 i 4,178'33 pessetes. De manera que en 1913 el litre costa 9 cèntims, i ara 14; la diferència, doncs, és solament de 5 cèntims; en tant que, considerant el preu del litre de llet per a l'alimentació, la diferència és de 30 cèntims (18-48).

Sigui com sigui, el mal ja està fet: el que hem de procurar és cercar remei. El remei no el podem trobar sinó posant aquesta indústria en condicions de base i desenrotllament tècnic. I això serà el que tractarem en el pròxim i últim article.

M. ROSSELL I VILA

La poda del presseguer

(CONTINUACIÓ)

HEM parlat en l'anterior article de l'aplicació pràctica de la poda al presseguer, i va quedar sentat que poca cosa s'havia de modificar la establerta per la costum al Baix Llobregat, fonamentant-nos en que els resultats d'aquella poda no eren pas negatius. Si un arbre de la manera com se'l tracta produeix la quantitat de fruit

desitjada, no cal preocupar-se en estudiar la reforma del sistema de podar com varem dir, que si quelcom malfet es feia, era el fer caure pocs dels fruits que l'arbre porta, perquè en surten moltíssims més dels que pot no drir i sostenir; queda demostrat que en el cas present ja està en el seu lloc la poda actual d'hivern, puix una de les finalitats de la poda, per no dir l'única, és produir més fruit, cas molt diferent del nostre.

En el primer article descrivíem la poda racional o científica, donant a conèixer abans la vegetació específica del presseguer, per a saber en quines branques fructifica nostre arbre en qüestió, i, sapigut això, dividíem la poda en a ple vent i l'espallera.

Diguérem alguna cosa de la primera, observant que no es podia tenir massa en compte la poda de formació a causa de la curta vida de l'arbre; poda de formació que en altres gèneres, com per exemple la perera, no haurien de descuidar tant els seus conreuadors.

Avui parlarem una mica de la poda d'istiu o poda en verd, de l'arbre que ens ocupem.

Feta a l'hivern, als mesos de gener o febrer, la poda que hem descrit, poden practicar-se a l'istiu altres operacions que no tenen tanta importància com les que hem ressenyat, i que podrà tenir en compte aquell aficionat purista que tenint algun exemplar d'aquesta espècie de fruïter vulgui cuidar-lo amb tota meticulositat i distreure's en les hores vagaroses d'una tarda desenfainada, però que mai preocuparan al conreuador d'uns quants centenars de presseguers.

Entre aquestes operacions n'hi ha una que consisteix en suprimir els òrguens inútils en profit dels fruits i dels branquillons que han de portar fruit l'any vinent.

En una branca de fruit escapsarà a l'istiu, el que s'hi vulgui entretenir, tots els brots, excepte els que surtin dels dos ulls corresponents a la base de la branca, que serviran per reemplaçar l'any vinent els brots de fruit i fusta, i els brots que portin fruits tampoc s'escapsaran, perquè criden la saba cap a ells i els fan engruixir. Aquesta operació es fa amb les tisores.

Altra operació de l'istiu és el *pinsatge*, que consisteix en escapsar el brot que porta fruit un quant temps més tard, per a afavorir directament l'engroiximent del fruit i indirectament el major desenrotll dels dos brots de reemplaçament sortits dels dos ulls corresponents a la base de la branca de fruit.

La poda d'istiu, propiament dita, es practica després de la collita i completa l'acció de les operacions precedents, i té raó d'ésser quan els dos brots de reemplaç no es formen com s'haurien de formar. El brot que portava fruit, després de collit el fruit ja no té cap objecte, perquè ja diguérem en nostre primer article que sols fructifica en les branques de l'any anterior del presseguer, i per tant, després de la collita es pot tallar amb les tisores el brot que duïa el préssec.

Operació important que tothom deu fer és l'aclarida de fruits en cas d'ésser l'arbre massa carregat. Algú té por de fer caure préssecs, però es treu els ulls pensant-se senyar; per l'afany d'una gran collita li queda la fruita petita i esquifida. Es pot deixar un préssec cada uns 20 centímetres. Aquesta aclarida deu fer-se després que els pinyols són formats, perquè si es fes en el període crític un xic abans de la formació, que, naturalment, en cauen bastants, podria ésser que n'aclarissin més de lo necessari i fessin curt.

Per últim, com a operació d'istiu direm que el fer caure fulles és perdre temps i diner, puix les fulles tenen per funció la formació del sucre del fruit, i encara que es colori més prompte, la dolçor se'n ressent.

En alguns llocs als presseguers d'espallera els ruixen d'aigua amb un pulveritzador, cap al tard de la tarda, mullant els fruits, i així, mullant-se la pell, s'engruixeixen.

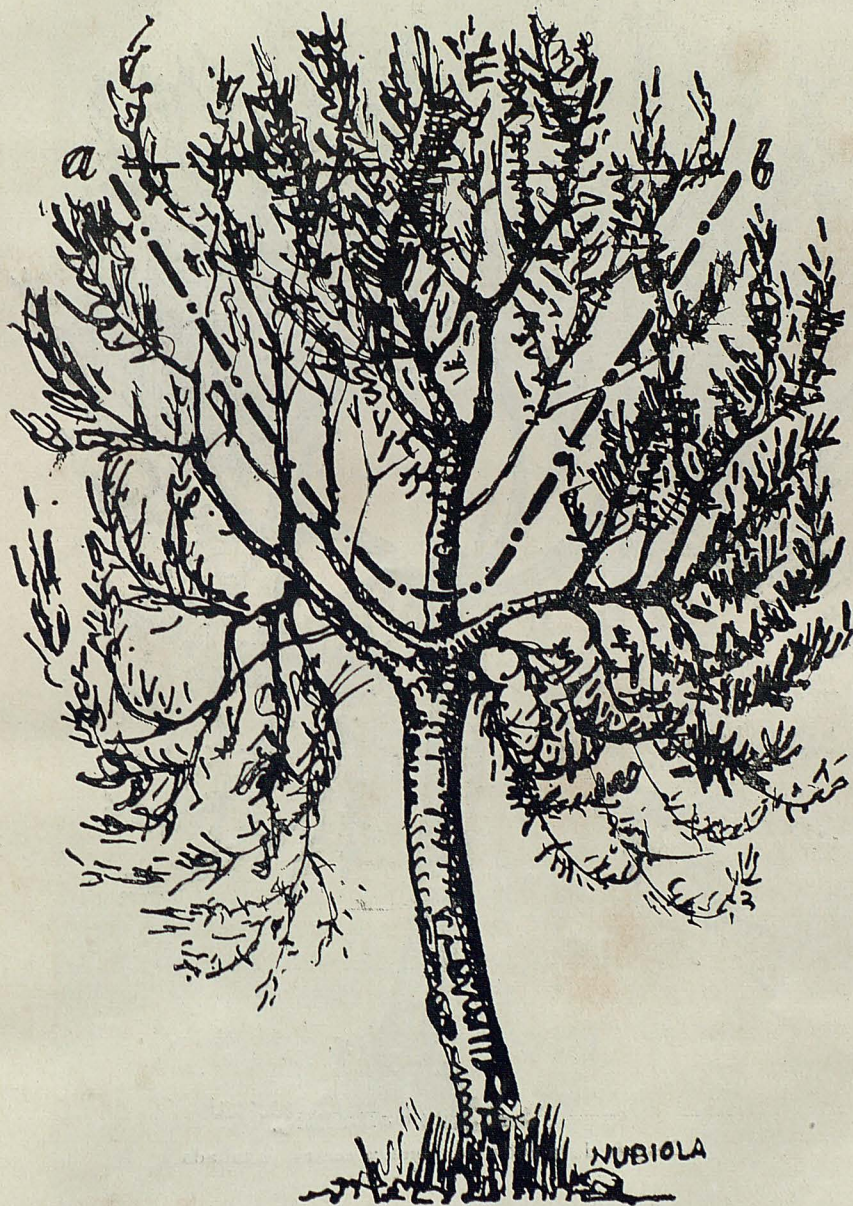
* * *

Fins aquí s'ha descrit el que és la poda a ple vent, ço és, la que s'ha de seguir en els fruiterars constituïts amb el fi de fer pessetes, que per això l'agricultor, com tothom, treballa. Mes l'arbre fruïter el tenim exclut del jardí, l'arbre fruïter no es troba en el passeig; estem en el segle del plàtan i de l'acàcia i la torreta moderna dels voltants de Barcelona; es mira el fruïter amb aire despectiu, com si rebaixés la seva elegància. Avui, aquest assumpte l'hem de mirar d'una altra manera, hem de pensar en l'hort de Lamon per a lligar l'utilitat amb l'indiscutible valor decoratiu del fruïter com a element per a la construcció del jardí; no s'han de permetre més els jardinetes de pastisseria, que quan no tenen cap regla en diuen paissatgistes, per a defugir compromisos, sinó que podem mirar enrera, i amb l'exemple del jardí català i de l'eixida catalana, apendrem a lligar els dos elements flor i fruit, resultat el darrer del primer, i que quan s'allarga la mà per a heurè'n algú, hom té una satisfacció de plenitud, de procés que no ha abordat, de fecunditat catalana.

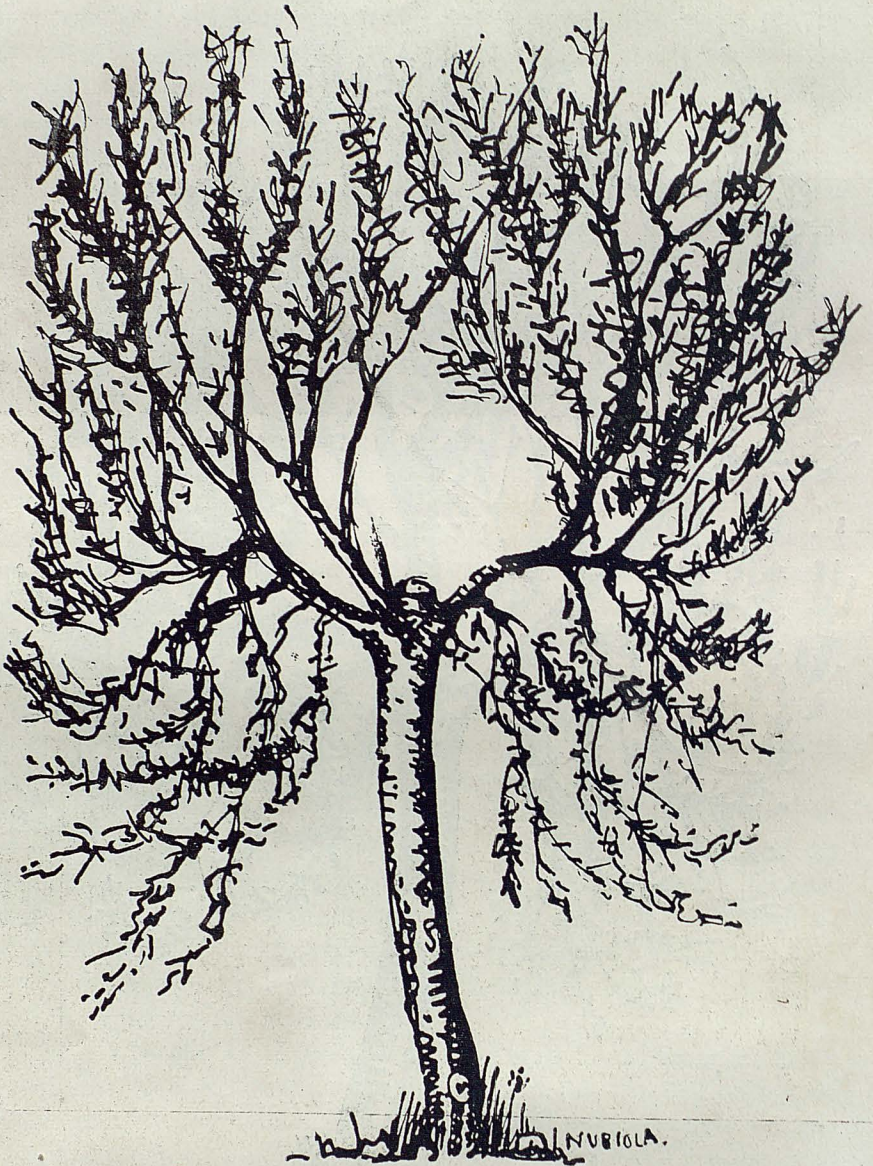
Es per això que en nostre jardí el fruïter hi ha de jugar un paper de representació. Potser hem fugit una mica del títol que encapçala aquest article, però aquesta fugida era per anar a parar en que el presseguer, a ple vent podat és indicat per al jardí català; però tenim altra mena de poda: l'espallera, que aquí que no la necessitem per a l'explotació d'aquest arbre; podria pensar-hi alguna vegada el jardiner per a decorar una paret de tanca, geometritzant la vegetació del presseguer. I com a Catalunya tenim gran varietat de climes, allí on no poden conrear el presseguer a ple vent, perquè aquest arbre necessita no tenir massa fred, poden, per mitjà de les espalleres ben

LA PODA DE L'OLIVERA

(Vegi's article plana 3.)

Abans de la poda.— La ratlla «a b» indica per on s'ha de podar

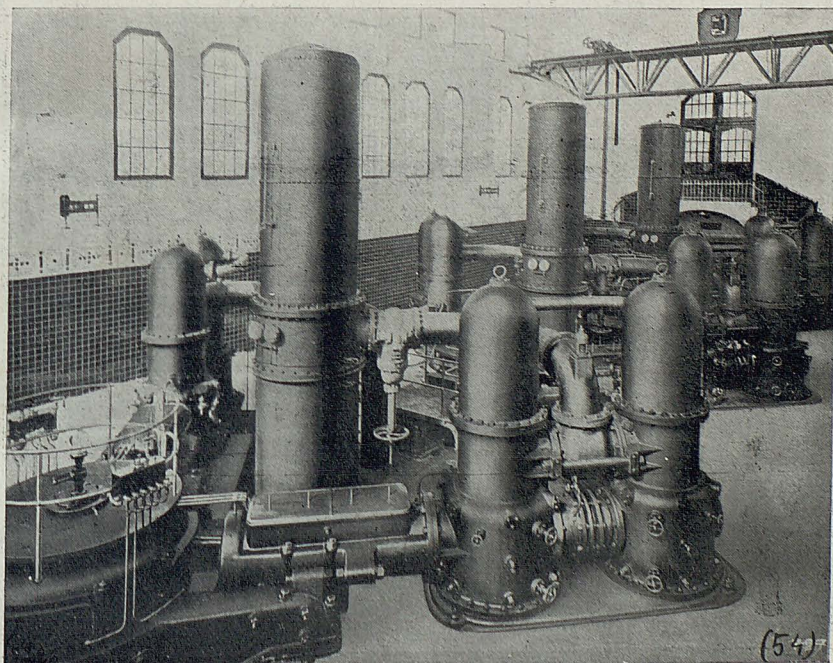
Després de la poda.—La branca central és tallada

Olivera de mossèn Macià, un any després d'ésser podada segons la norma indicada

Les instal·lacions mecàniques per a regar

(Vegi's article plana 11)

Instal·lació amb bombes horitzontals, d'èmbols

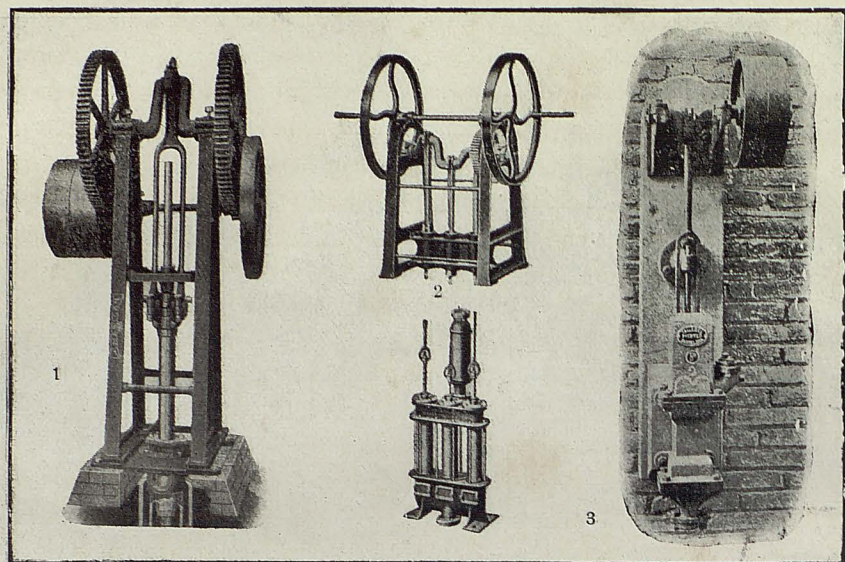

Fig. 1. Mecanisme d'acció americana, amb doble joc d'engranatges. — 2. Bomba de tres cossos, accionada a mà. — 3. Bomba de doble efecte, Pfeiffer, per a pous de poca profunditat

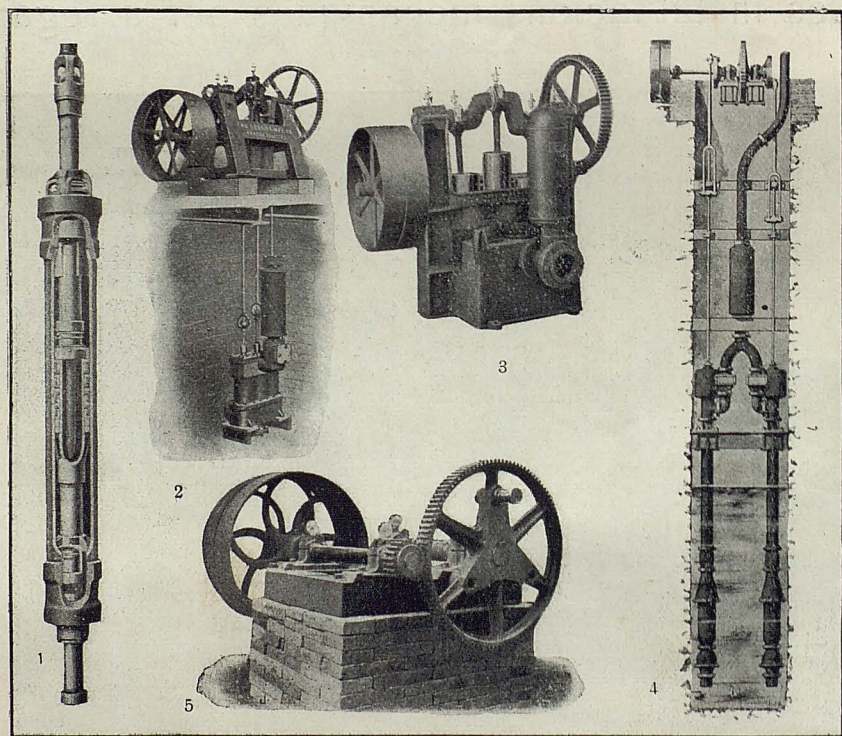

Fig. 1. Cilindre amb èmbol diferencial per a pous de diàmetre reduït. — 2. Bomba Goulds, de tres cossos, accionada mecànicament. — 3. Bomba vertical, Goulds, d'accionament directe. — 4. Projecte amb dos bombes de doble efecte Pfeiffer, acoplades. — 5. Mecanisme d'acció amb roda dentada disposada per a tres distints radis de manivela.

orientades, si no fer negoci amb aquest arbre, que tot es podria provar, al menys tenir préssecs a casa.

Tenim, per exemple, una paret orientada a migdia, plantem a 0'15 m. del seu peu un presseguer empeltat tret del planterista, i si s'ha plantat al novembre, pel març següent el tallem a uns 0'30 m. de terra. Els dos ulls que queden al cap-d'amunt s'allarguen més que els altres, que altrament es suprimeixen, i fins que tenen uns quaranta centímetres es mantenen oblicus, i quan tenen aquesta magnitud es posen vinticincent centímetres per banda del tronc horitzontals i el reste es doblega verticalment; això es pot fer mercès a uns filferros que es col·loquen a la paret, que serveixen de guia o d'esquelet per anar-hi lligant amb ràfia les branquetes que s'hi apliquen.

Fent el que hem descrit tindriem format el presseguer en U. La doble U és, com es compren, la repetició d'aquesta poda en cada branca de la U simple tallant-les a dos borrons.

Llarg fóra ara enumerar totes i cada una de les formes que el capritxo pot formar; ens acontentarem en dir que si les dues branques sortides dels dos ulls superiors les deixem més llargues (0'40 m.), les posem horitzontals de mica en mica passant per les posicions obliques intermitjanes, redressem les puntes, i al llarg d'aquestes branques laterals horitzontals deixem créixer els borrons (quatre, per exemple), tindrem format un candelabre de sis branques.

La forma és segons el patró de filferro que hi posem al darrera.

Una vegada formada la forma desitjada, la poda anual consistirà en tallar els allargaments sobre un ull per a obtenir alguna branca de fruit.

VICENTS NUBIOLA

Les instal·lacions mecàniques per a regar

II

EN l'estudi que empenem de les instal·lacions per a regar, el coneixement primer, previ, necessari, és el dels elements que les componen. Parlarem avui de les bombes d'ús més general, insistint en particular en els avantatges o defectes que les facin recomanables o poc pràctiques, acompanyant les nostres paraules amb algunes il·lustracions, perquè l'agricultor que no sigui tècnic en mecànica (a qui van dirigits, segons la nostra ja expressada intenció, aquests articles) pugui fer-se amb major facilitat un clar concepte de ço que s'exposa.

En la gran varietat de bombes que l'enginy dels professionals i la lluita a què la lliure concurrència obliga als constructors, han creat,

una de les més nodrides agrupacions és la de les bombes d'èmbol, el principi de les quals és tan elemental i senzill com conegut. Com que en el major nombre de projectes l'aigua destinada a regadiu i elevada mecànicament és extreta d'una certa profunditat, les bombes d'èmbols acostumen a muntar-se en l'interior del pou, disposades verticalment, i sovint separades del mecanisme que les fa accionar, el qual rep la força motriu i la transmet, mitjançant tiges metàl·liques o altre element de relació, el moviment a la bomba.

Quan el pou no té gaire profunditat, es recomanen les bombes de doble efecte, que són aquelles que extreuen aigua tant en l'ascensió com en el descens de l'èmbol, i que es mouen a mà quan la quantitat d'aigua a elevar és petita, i mecànicament quan la instal·lació és de major importància. En aquest cas, si la despesa és considerable, resulta més pràctic que s'adoptin, en lloc d'una, dues bombes de doble efecte, acoblades, que es munten a igual altura; cada una de les quals és convenient que tingui la seva tuberia d'aspiració independent, així com, en canvi, que les dues tuberies d'impulsió es reunixin en una sola, proveïda en el seu origen, a la sortida de la bomba, d'un recipient d'aire, sempre necessari, per a regularitzar el pas de l'aigua en la dita tuberia.

Si la profunditat del pou fos major, les bombes de doble efecte presenten greus inconvenients. Com que les varetes de ferro que transmeten el moviment han de treballar no sols a tracció, sinó també a compressió (ja que, en baixar l'èmbol, la bomba també treballa) en créixer llur longitud s'ha de augmentar considerablement, per evitar flexions, llur diàmetre, i, per tant, el pes; ço que produeix una baixa en el rendiment de la màquina. Per evitar aquesta pèrdua de força, com també la possibilitat de freqüents desperfectes, és millor recórrer a les bombes de simple efecte, en les quals els orgues transmissors treballen únicament quan els èmbols s'elevan (i estan, per tant, sotmesos sols a esforços d'extensió), i demanen, en conseqüència, seccions més petites, que fan la maquinària més lleugera.

Mes les bombes de simple efecte treballen alternativament: en un període de llur cicle, el motor marxarà gairebé al buit, i en un altre, en canvi, haurà de vèncer una grossa sobrecàrrega. Aquesta variabilitat en l'esforç que el motor ha d'acomplir és perjudicial en tots conceptes, i s'evita no muntant gairebé mai una sola d'aquestes bombes, acoblant-ne dues, i més sovint tres. S'obtenen així els tipus de bombes de tres conos de simple efecte, tan generalitzats (potser en excés). No les critiquem: fóra injustícia dir que no van bé (que hi van, i en molts casos convé aplicar-les); mes, combatent en tot la manca d'iniciativa, no podríem acceptar que llur elecció fos deguda no a positius aventatges que poden posseir, sinó a la rutina. Formem mecanismes pesats, de moviments lents, oferint, per tant, serioses ga-

ranties de resistència; mes aquesta resistència no cal obtenir-la amb grans masses de ferro, com sovint es fa. Demés de l'encariment del cost d'adquisició, des del punt de vista mecànic, tot excés de pes gravitant en un punt inadequat és perjudicial. Hem vist mortes, averiades, màquines que per la robustesa de llurs membres semblaven al profà de fabulosa resistència. Eren projectes en què els instal·ladors volien suplir la inconsistència dels càlculs amb la pesadesa de les peces. Una funesta error: és el càlcul ço que ha d'ésser massís, lògic, meditat; la construcció, la màquina, lleugera.

CARLES PI SUÑER

(Seguirà)

L'ametller a Mallorca

(CONTINUACIÓ)

»La màquina peladora i seleccionadora que ens ocupa, a la qual li ha donat el seu inventor el nom de *Legon* (del grec: *se-leccionar*), està formada per un cos de 1'50 metres de llargària, 1'33 metres d'alçària i 0'83 metres d'amplària; porta una tremuja o recipient per a les ametlles sense pelar de 0'62 metres d'amplària per 0'85 metres de llargària i 0'41 metres d'alçària; aquesta tremuja està sobreposada a l'extremitat superior de cinc jocs de cilindres, que giren en sentit contrari, deixant entre ells un espai d'uns 3 mil·límetres, pel qual passen les clovelles, una vegada pelades les ametlles. Aquests cilindres tenen 0'65 metres de llargària per 0'04 metres de diàmetre; són moguts per dobles rodes dentades, les quals són accionades, per mitjà de transmissió, per altres de major grandària, subjectes a l'eix del voltant; aquest té 0'70 metres de diàmetre, en circumferència acanalada, per si es vol fer accionar la màquina per mitjà de corda o vògit.

»L'eix del volant, demés de les cinc rodes que mouen els jocs del cilindre, porta al costat intern d'aquell i a l'extrem oposat dues rodes dentades, que, unint-se a d'altres un xic més grosses, per mitjà d'un excèntric, mou un sistema curiosíssim de palanques, les quals, per mitjà d'unes molles amb espiral, té moviment d'ascens i descens, combinat amb el de va-i-ve que els imprimeix l'excèntric. Aqueixes palanques acaben en l'interior de la tremuja amb un doble ganxo que té per objecte, la seva part superior, en el seu moviment d'ascens, moure les ametlles dintre la tremuja a fi d'impedir que, unint-se, formin pont damunt dels cilindres, i el ganxo inferior serveix per a conduir les ametlles als cilindres en el seu moviment de retrocés. Quan s'efectua aquest moviment baixen les palanques, i s'alcen quan es mouen en sentit d'avanç.

»L'operació de pelar i separar les ametlles de la clovella és senzillíssima i s'efectua del mode següent: es carrega la tremuja d'amet-

lles i, posant la màquina en moviment, els ganxos de les palanques les mouen i condueixen a sobre dels cilindres, on, apretades per les palanques, té efecte el descorsament, quals clovelles, agafades pels cilindres, passen entre ells i cauen a un caixó sobreposat a un altre d'igual forma i grandària, des d'on van ja, sense necessitat de repassar-les, al seu destí; les ametlles segueixen per sobre dels cilindres fins a caure, completament lliures de clovella, a un recipient preparat a l'efecte.

»L'operació és perfecta, car la disposició i diàmetre dels cilindres impideix el que aquests puguin agafar cap ametlla i rompre-la, sigui de la grandària que es vulgui, i si resulta que per la seva poca maduresa en surt alguna que porti aferrada un xic de clovella, es porta a la tremuja i surt completament pelada.

»La màquina suara descrita és la que es construeix per a ésser moguda a mà, i costa, posada a l'estació de Manacor, 400 pessetes. Són construïdes també en doble joc de cilindres i de major grandària i rendiment, destinades a ésser mogudes a vògit, i costen 700 pessetes.

»El primer tipu pot rendir, segons l'inventor, en 169 revolucions per minut, dos hectolitres d'ametlles pelades per cada hora de treball, i el segon en rendeix doble quantitat en igual temps i nombre de revolucions.

»De les primeres se'n pot veure un exemplar als magatzems del Banc Agrari, situat a la Ronda de Llevant, cantonada al carrer del Sindicat.

»Per tan útil invent vui felicitar a l'inventor i als agricultors.

Norat Salom.»

Res devem afegir a la descripció feta de la màquina pel meu pare; solament direm que des de l'any 1912 es va perfeccionant sens augmentar, sinó millorant el seu organisme, que avui es troba un model anomenat industrial que arriba a donar un rendiment de 8 hectolitres per hora; heusaquí les dades que ens proporciona l'inventor respecte a aqueix model:

Tipu industrial de 1914 (recomanat). — Aqueix tipu de màquines peladores d'ametlles, basat en el mateix procediment que les altres del mateix nom, difereix bastant de la dels anys anteriors en quant a sa perfecta construcció i, sobre tot, per tenir menys resistències passives i executar el treball en major perfecció.

Els seus cilindres són de menor diàmetre i ranures més estretes, el que evita que es danyi cap ametlla.

Tots els eixos són d'acer comprimit. Els soports d'engreix continu amb anell. Tots els rossaments dels cilindres van recoberts de metall «anti-fricció». Cada joc de cilindres té el seu regulador independent

de la sortida de les ametlles sens pelar. Els engreixos de l'arbre generador són de doble diàmetre que els pinyons angulars dels cilindres; així, en la meitat de revolucions, es consegueix la velocitat necessària, de 160 volts per minut, per a donar complet rendiment, la qual, directament a mà, resulta pesada.

Porta, també, separació dels cilindres, regulable per mitjà de soports excèntrics. La tramutja és completament desmontable per a donar facilitat als engreixos i a la neteja de la màquina. Els engruatges, així com també els forats d'engreix, estan a cobert de la pols de les ametlles. La pressió dels ressorts de les pales d'arrossegament és també regulable a voluntat.

Damunt totes aquestes ventatjes hi ha l'importantíssima de que tota la màquina va montada damunt un sòlit xacís de fundició, i sobre banc de faig i fusta «melis», que li dóna una solidesa i duració extraordinària. A pesar de totes aqueixes ventatges, gràcies als avenços introduïts en la construcció, el seu preu queda reduït a 600 pessetes.

JOAN SALOM

(Continuarà)

INFORMACIÓ

Institut Agrícola Català de Sant Isidre

Apropant-se el temps de la collita de les patates primerenques, l'Institut de Sant Isidre envia una comunicació al ministre d'Hisenda, demanant-li es decreti la llibertat d'exportació de dit producte i que el Govern procuri aplanar quants obstacles s'hi oposin a fi de tranquilitzar els ànims dels agricultors i de que per part del comerç puguin fer-se els preparatius necessaris per a que dita exportació s'efectuï amb la possible normalitat.

Consigna l'Institut que a la collita de patates primerenques succeeixen altres de patates pròpies per a abastir els mercats de l'interior; si a això s'afegeix que la patata primerenca per sa composició i qualitat i pels alts preus de sa obtenció no és apropiat per a abastir els mercats de l'interior, és evident, diu l'Institut, que aquesta collita pot exportar-se sens que els interessos nacionals se'n ressentin, sinó afavorint-los.

Lliga nacional d'avicultors

En el Foment del Treball Nacional tingué lloc el dijous, 28 de febrer, la sessió per a constituir la Lliga nacional d'avicultors. Presidí la sessió el governador civil, acompanyat de l'enginyer cap del servei agronòmic de la província, senyor Clarió; del president de la Cambra Agrícola d'Arenys de Mar, senyor Castelló; del secretari de la Lliga, senyor Farré; de l'enginyer agrònom, senyor Gorriá; de l'inspector provincial d'Higiene pecuària i Sanitat veterinària de Barcelona, senyor López; del representant de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, senyor Nadal; del de la Real Societat Colombòfila de Catalunya, senyor Plandolit, i del de la Societat per al Foment de la Crija del Canari, senyor Mimó.

El senyor Castelló explicà l'objecte de la Lliga nacional d'Avicultors com a encaminada a fomentar la cria de les aus i particularment de les gallines, evitant

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà a totes les consultes que facin els senyors subscriptors indicant el número de subscripció

LÍMIT DE L'ÚS REMUNERADOR DELS ADOBS MINERALS

Innumerables experiments han confirmat plenament que amb l'ús racional dels adobs químics s'obté un considerable augment de producció. Per això és que l'empleu de dites matèries està molt generalitzat a tot arreu.

Però, per una sèrie de causes relacionades amb el conflicte europeu, els preus de les primeres matèries empleades com adob han pujat tant, que em proposo examinar en aquestes línies si és econòmic i remunerador l'ús actual dels fertilitzants minerals, contestant des d'AGRICULTURA a les preguntes que se'ns han fet sobre aquest particular.

En el mes de març de l'any 1914 els preus de les matèries empleades com adob eren els següents:

Superfosfat, 18-20 per 100 de àcid fosfòric	10 pessetes
Sulfat amònic	40 »
Nitrat de sosa	35 »

I els preus, en març de 1918, són:

Superfosfat, 18-20 per 100	24 pessetes
Sulfat amònic	210 »
Nitrat de sosa	140 »

Sabem per altra part que el preu del blat està tassat entre 40 y 42 pessetes els 100 quilos. Fixeu-vos solament en la taxa màxima de 42 pessetes els 100 quilos.

Segons els experiments pràctics, fa més de mig segle a Anglaterra, per Lawes y Gilbert, segons els estudis de Grandeau, Risler, Munt i Girard, i segons molts experiments efectuats per nosaltres mateixos, crec que es pot admetre que una bona terra com les del pla de Girona, per exemple, produeix sense l'aplicació d'adobs de cap classe:

2'5 quarteres (80 litres) de blat per vessana si les condicions climatològiques són dolentes.

3'5 quarteres de blat per vessana si les condicions són regulars.

5 quarteres si són bones.

Això calculat per hectàrea ens dona, arrodonint les xifres (puix en els càlculs suposem que la vessana tingui 20 àrees):

12'5 quarteres de 80 litres, o siguin uns 800 quilos per hectàrea, pesant les quarteres 62'4 quilos.

17'5 quarteres, o siguin 1,092 quilos per hectàrea.

25 quarteres, o siguin 1,560 quilos per hectàrea.

Si en aquestes terres es fes una aplicació de la fórmula d'adobs, següents: Superfosfat 18-28 per 100 d'àcid fosfòric soluble en aigua i en citrat amònic, 300 quilos. Sulfat amònic, 100 quilos, i nitrat de sosa 100 quilos, s'obtidrien, 200 quilos de blat si les condicions de clima fossin dolentes, 1,700 si fossin regulars i 2,600 quilos si fossin bones.

Veiem, doncs, que amb els adobs s'obtidria un augment de collita de 400 quilos en el primer cas, de 608 en el segon i de 1,040 quilos en el tercer.

Comparem ara el resultat econòmic de la fórmula d'adobs anterior, en l'any 1914 i en el 1918.

COST DE LA FÓRMULA D'ADOB EN 1914

300 quilos de superfosfat 18-20, a 10 pessetes	30'00
» de sulfat amònic, a 40 pessetes	40
» de nitrat de sosa, a 35 pessetes	35
Total pessetes	105'00

COST DE LA MATEIXA FÓRMULA EN 1918

300 quilos de superfosfat 18-20 per 100, a 24 pessetes	72'00
100 » de sulfat amònic, a 210 pesetes	210
100 » de nitrat de sosa, a 140 pessetes	140
Total	422'00

VALOR DE L'AUGMENT DE PRODUCCIÓ ATRIBUIT ALS ADOBS EN 1914

1.er cas:

400 quilos de blat, a 30 pessetes els 100 kilograms 120 pessetes

2.on cas:

608 kilograms de blat, a 30 pessetes els 100 kilograms 182'40 pessetes

3.er cas:

1,040 kilograms de blat, a 30 pessetes els 100 kilograms 312 pessetes

BENEFICI LÍQUID OBTINGUT EN 1914

1.er cas:

120 pessetes (import de l'augment de collita) menys 105 pessetes (import dels adobs): S'obté un benefici de 15 pessetes.

2.on cas:

 $182'40 - 105 = 77'40$ pessetes de guany

3.er cas:

 $312 - 105 = 207$ pessetes de guany

VALOR DE L'AUGMENT DE PRODUCCIÓ ATRIBUIT ALS ADOBS EN 1918

1.er cas:

400 kilograms de blat, a 42 pessetes els 100 kilograms 168 pessetes

2.on cas:

608 kilograms de blat, a 42 pessetes els 100 kilograms 255'36 pessetes

3.er cas:

1,040 kilograms de blat, a 42 pessetes els 100 kilograms 436'80 pessetes

BENEFICI LÍQUID O PERDUES EN 1918

1.er cas:

 $168 - 422 = 254$ pessetes de pèrdua

2.on cas:

 $255'36 - 422 = 166'64$ pessetes de pèrdua

3.er cas:

 $436'80 - 422 = 14'80$ pessetes de benefici

No pretenem que les xifres exposades siguin considerades en valor absolut; però afirmem que no estan molt lluny de la realitat. Fixant-se en els resultats, beneficis i pèrdues obtinguts amb els adobs en 1918, veiem que ens exposem a perdre en dos casos dels tres que poden verificar-se. En el primer la pèrdua serà de 254 pessetes, i en el segon de 166'64. Guanyem sol en un cas dels tres i el benefici és de 14'8 pessetes.

Es veu, doncs, que l'empleu d'adobs minerals, donats els preus que avui tenen aquestes matèries, i el preu de tassa del blat, no es poden emplear en les terres que el pagès sembla amb blat, i com que si això es verifica, disminueix notablement la producció, es deixaria sentir amb major intensitat la escassetat de blat, de farines, i com conseqüència el pa mancaria i la fam faria sentir els seus efectes a tot arreu.

Es tan necessari, tan imprescindible regular el preu dels adobs com el del blat, ja que en el cas que considerem els adobs ens serveixen per a proporcionar-nos blat; és a dir: adobs minerals i pa signifiquen el mateix.

JU-CA-RO

ELS MERCATS DE CATALUNYA

Mercat vinícola. - Barcelona

COMARQUES	Blanc	Negre	Rosat
	Ptes.	Ptes.	Ptes.
Penadès	1'65	1'45	1'45
Camp de Tarragona	1'65	1'45	1'45
Conca de Barbaà	1'50	1'40	1'45
Priorat	0'00	1'60	0'00
Vilanova i Geltrú	0'00	1'45	0'00
Igualada	0'00	1'45	1'45
Martorell	0'00	1'45	1'45
Aragó	0'00	0'00	0'00
Manxa	0'00	1'00	0'00
Alacant	0'00	1'50	1'50
València	0'00	1'50	1'50
Andalusia	0'00	0'00	0'00

Mistela blanca, 55 pessetes hectòlitre
 Id. negra, 50 id. id.
 Moscatell, 75 id. id.

Preus per grau i hectolitre i mercaderia posada al celler del colliter.

BLAT	Pessètes
Tarragona, 100 quilos	46
Mollerusa, la quartera	26
Vich, els 55 quilos	26
Santa Coloma de Farnés, la quartera	29
Sant Sadurní de Noia, el quintar	25'50
Puigcerdà, els 100 quilos	52
Granollers, els 70 litres	28
Igualada, els 70 litres	24 a 25
Figueres, hectolitre	36
Tàrrega, els 100 quilos	46
Martorell, la quartera	26
Torregrossa, la quartera	24
Girona, els 100 quilos	46'50
Lleida, els 100 quilos	47

CIVADA	
Lleida, els 100 quilos	45'50
Mollerusa, la quartera	14
Vich, els 70 litres	13'50
Santa Coloma de Farnés, la quartera	15 a 16
Sant Sadurní de Noia, el quintar	12'50
Puigcerdà, els 100 quilos	51
Granollers, els 70 litres	14
Igualada, els 70 litres	15 a 16
Figueres, hectolitre	18 a 20
Tàrrega, els 100 quilos	37
Torregrossa, la quartera	13
Girona, els 100 quilos	42

ORDI

Pessetes

Lleida, els 100 quilos	43
Mollerusa, la quartera	18
Vich, els 40 quilos	16
Santa Coloma de Farnés, la quartera	14
Sant Sadurní de Noia, el quintar	15'50
Granollers, els 70 litres	18
Puigcerdà, els 100 quilos	52
Igualada, els 70 litres	17
Figueres, hectolitre	21'25
Tàrrega, els 100 quilos	41
Martorell, la quartera	19
Torregrossa, la quartera	16
Girona, els 100 quilos	41

BLAT DE MORO

Lleida, els 100 quilos	42'50
Mollerusa, la quartera	21'50
Vich, els 100 quilos	40
Santa Coloma de Farnés, la quartera	24'50
Sant Sadurní de Noia, els 100 quilos	44
Puigcerdà, els 100 quilos	65
Granollers, els 70 litres	23
Igualada, els 70 litres	24
Figueres, hectolitre	29
Tàrrega, els 100 quilos	43 a 44
Martorell, la quartera	22'50
Girona, els 100 quilos	41

PATATES

Lleida, els 100 quilos	20
Girona, els 100 quilos	18
Vich, els 100 quilos	18
Puigcerdà, el quintar	7'00
Mollerusa, els 70 litres	11'75
Martorell, el quintar	5'50
Granollers, els 100 quilos	15
Santa Coloma de Farnés, la quartera	9 a 10
Sant Sadurní de Noia, el quintar	6'50

GARROFES

Girona, els 100 quilos	21'50
Puigcerdà, els 100 quilos	34
Tarragona, els 100 quilos	24'50

FAVES

Girona, els 100 quilos	44
Vich, els 100 quilos	45
Puigcerdà, els 100 quilos	52

	Pessetes	OUS	Pessetes
Tàrrega, els 100 quilos.	48	Girona, la dotzena	2'00
Mollerusa, la quartera	22	Vich, la dotzena	2'25
Santa Coloma de Farnés, la quartera	22 a 23	Tàrrega, la dotzena.	2'00
Martorell, la quartera	22'50	Santa Coloma de Farnés, la dotzena	2'60
Torregrossa, la quartera	20'50	Martorell, la dotzena	2'50
Granollers, els 70 litres	19	Granollers, la dotzena	2'25
Igualada, els 70 litres	19'50	Igualada, la dotzena.	2'60
Sant Sadurní de Noia, el quintar	15'50	Sant Sadurní de Noia, la dotzena	2'50
Figueres, hectolitre.	29	Vilafranca, la dotzena	2'90
		Figueres, la dotzena	2'80
AOFALS		PORCS	
Tàrrega, els 100 quilos.	14, 14'50	Girona, el quilo	3'00
Mollerusa, els 40 quilos	4	Puigcerdà, el quilo	2'95
Torregrossa, els 40 quilos.	4'00	Santa Coloma de Farnés, la carnícera	3'15
Puigcerdà, els 100 quilos	7'00	Martorell, el quilo	3'05
Figueres, els 100 quilos	6'00	Granollers, l'arrova.	23
PALLA		CARBÓ D'ALZINA	
Lleida, els 100 quilos	8 a 8'50	Girona, càrrega	25 a 30
Girona, els 100 quilos	12'50	Santa Coloma de Farnés, càrrega	29 a 31
Puigcerdà, els 40 quilos	2'50		
Figueres, els 40 quilos.	3 a 3'50		
Martorell, els 40 quilos.	3'50		
Tarragona, els 100 quilos.	9'75		
OLIS		FUSTA DE CASTANYER PER A BOTADA	
Tarragona, 100 litres	172	<i>Santa Coloma de Farnés</i>	
Girona, hectolitre	190 a 200	Poat (pipa), càrrega 36 pams.	90 a 100
Puigcerdà, 120 litres	220	Id. Rebuig, 36 »	75 a 80
Tàrrega, el quartà	7'50	Duella (bocoi), 36 »	00 a 000
Martorell, la carga	215	Id. de Rebuig, 36 »	00 a 000
Figueres, hectolitre.	170	Carratell mitja pipa, 45 »	58 a 60
Lleida, 100 litres.	177	Id. de Rebuig, 45 »	45 a 46
GALLINES		Barril, 72 »	58 a 60
Vilafranca, el parell.	15 a 18	Id. Rebuig, 72 »	45 a 46
Vich, el parell.	16	Samalisa, 82 »	32 a 35
Puigcerdà, el parell.	12	Id. Rebuig, 82 »	00 a 000
Santa Coloma de Farnés, el parell	11	Fonadura, 54 »	80 a 85
Martorell, el parell	17'50	Id. Rebuig, 54 »	70 a 75
Granollers, el parell.	15'50		
Igualada, el parell	8 a 14		
Figueres, el parell	12 a 15		

Motors "REX"

DE COMBUSTIBLES LÍQUIDS
FABRICACIÓ NACIONAL

ELS MÉS SÒLIDS, SENZILLS I ECONÒMICS PER A
L'AGRICULTURA : PETITES INDÚSTRIES : LLUMI-
NÀRIES DE FINQUES : ELEVACIÓ D'AIGUA, ETC.

Vallet, Fiol & C.°, S. en C.

Telèfon 7922 : Apartat de Correus, 467 : Direcció telegràfica, VALFILO

Provença, 165 a 173 : BARCELONA

MOTORS VELLINO

AMB DUGUES VÁLVULES ACCIONADES MECÀNICAMENT
I DISPOSADES DIRECTAMENT DAMUNT DEL CILINDRE

INSTAL·LACIONS COMPLETES PER A REGS
TIPUS A GASOLINA O GAS DE $1\frac{3}{4}$ A 21 CAVALLS

ECONOMIA DE COMBUSTIBLE, 40 a 50 per 100, obtinguda
per la disposició de les DUGUES VÁLVULES, ACCIONADES
MECÀNICAMENT i disposades directament damunt del cilindre,
unides a la perfecta construcció.

FABRICACIÓ NACIONAL Demanar la llista de referències
de més de mil motors instal·lats

LABORATORI VELLINO

TALLER ELECTRE - MECÀNIC :

CARRER BRUCH, 127 : BARCELONA